

20.4.2020

Turun hallinto-oikeus
PL 32
20101 Turku

Viite: Turun hallinto-oikeuden lähete 27.3.2020, 2061/20; Dnro 00424/20/1203; lausuntopyyntö.

Asia: Lausunto valituksesta, joka koskee oikaisuvaatimusta tietopyynnön johdosta annetusta päätöksestä.

Lausunnon antaja: Naantalin kaupunki
PL 43
21101 Naantali

Kaupunginlakimies Turo Järvinen
puh. (02) 4345 200
sähköposti turo.jarvinen@naantali.fi

Päätös, jota valitus ja lausunto koskevat:

Kaupunginhallituksen päätös 20.1.2020 § 19; tietopyyntöä koskevan oikaisuvaatimuksen hylkääminen.

Valittaja:

Muutoksenhakijan vaatimukset:

Valittaja vaatii, että kaupunginhallituksen päätös 20.1.2020 § 19 kumotaan perusteettomana ja päätös 27.3.2017 § 118 virheellisessä järjestyksessä syntyneenä.

Lausunto perusteluineen:

1 Kaupunginhallituksen päätös 27.3.2017 § 118

Kaupunginhallitus on päätöksellään merkinnyt välitystuomion tiedokseen, hyväksynyt välimesoikeuden kaupungin maksettavaksi tulleet kustannukset ja omat oikeudenkäyntikulunsa sekä päättänyt järjestää informaatiotilaisuuden valtuutetuille kaupunginvaltuuston kokouksen 24.4.2017 yhteydessä.

Valitustaan perustelee, että kyseinen päätös olisi syntynyt virheellisessä järjestyksessä, koska I) kaupungin viranomaisella ei satamalakien kumoamisen johdosta ole toimivaltaa sataman käyttöön liittyvissä maksuissa, II) päätöksentekoon ja neuvotteluihin osallistunut Mikko Rönholm olisi ollut esteellinen ja III) kaupungin asiamies olisi ollut esteellinen toimimaan asiassa, koska hänen veljensä on sittemmin jäsenenä satamayhtiön hallituksessa.

20.4.2020

Välimiesoikeuden ratkaisema riita on perustunut osapuolten väliseen vuonna 1956 laadittuun yksityisoikeudelliseen sopimukseen. Suomen oikeusjärjestelmässä ei ole olemassa säädöksiä sopimusseuraannosta siten, että esimerkiksi liiketoiminnan yhtiöittämisen johdosta sopimus siirtyisi automaattisesti kunnalta yksityiselle oikeushenkilölle, joka on perustettu kyseistä liiketoimintaa varten. Päinvastoin, kuntalain yhtiöittämisvelvoitetta koskevassa hallituksen esityksessä HE 32/2013 yksityiskohtaisten perustelujen kohdassa 4.1. esityksen vaikutukset todetaan, että *esityksellä ei ole tarkoitus muuttaa kunnan asemaa yksityisoikeudellisissa sopimuksissa*.

Nesteen nimenomaisesti vastustettua sopimuksen siirtämistä satamayhtiölle, oli ja on kaupunki edelleen sopimuksen osapuoli. Sopimuksen osapuolena kaupungilla on ollut toimivalta saattaa sopimusta koskevat erimielisyydet välimiesoikeuden ratkaistavaksi eikä kaupunginhallitus siten ole ylittänyt toimivaltaansa.

Fortum Oyj on vuonna 2005 jakautunut erillisiksi yhtiöiksi Neste Oil Oyj:ksi ja Fortum Oyj:ksi. Rönnholmin palvelussuhde kehitysjohtajana Fortumiin vuosia ennen Neste Oil Oyj:n / Neste Oyj:n kanssa alkanutta sopimusriitaa ei ole aiheuttanut palvelussuhdejääviyttä eikä myöskään niin sanottua yleislausekejääviyttä asian käsittelyyn osallistumiseen kaupungin puolella.

Palvelussuhdejääviys edellyttäisi palvelussuhdetta eli lähinnä työsuhdetta asianosaiseen, joka sopimusriita-asiassa oli Neste Oil Oyj.

Yleislausekejäävi tarkoittaa, että luottamus henkilön puolueettomuuteen muusta erityisestä syystä vaarantuisi. Tämän esteellisyysperusteen soveltaminen edellyttää, että olisi olemassa ulkopuolisen havaittava syy puolueettomuuden vaarantumiseen ja syyn puolueettomuuden vaarantumiseen on oltava suunnilleen saman asteista kuin erikseen säädetyissä esteellisyysperusteissa.

Muillakaan osin päätöstä 27.3.2017 § 118, jolla kaupunginhallitus on merkinnyt välitystuomion tiedokseen, hyväksynyt välimiesoikeuden kaupungin maksettavaksi tulleet kustannukset ja omat oikeudenkäyntikulunsa sekä päättänyt järjestää informaatiotilaisuuden valtuutetuille kaupunginvaltuuston kokouksen 24.4.2017 yhteydessä, ei voida pitää epätarkoituksenmukaisena eikä lainvastaisena. Kaupunginhallitus ei siten ole päätöksellään ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

2

Kaupunginhallituksen päätös 20.1.2020 § 19

Korkein hallinto-oikeus on päätöksessään KHO: 2019:83 todennut, että välimiesmenettelystä annettuun lakiin ei sisälly välimiesmenettelyn tai välitystuomion julkisuuteen liittyviä säännöksiä, joka tarkoittaa, että lähtökohtaisesti välimiesmenettelyä ja välitystuomiota koskevat tiedot ovat siten pidettävä salassa, elleivät menettelyn osapuolet toisin sovi. Edellä lausuttu pätee vastavasti myös tilanteessa, jossa viranomaisen asiakirjaan sisältyy välimiesmenettelyä tai välitystuomiota koskevia tietoja.

Korkein hallinto-oikeus on vielä päätöksessään vahvistanut sen, että julkisuuslaista tai muustakaan laista ei ilmene perustetta katsoa, että julkistahon

20.4.2020

(esimerkiksi valtio tai kunta) kokonaan tai osittain omistamien yhtiöiden liikesalaisuuden ala olisi yhtiön tällaisen omistusrakenteen takia suppeampi kuin muunlaisessa omistuksessa olevien yhtiöiden.

Viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 17-kohdan, eli julkisyhteisön omia intressejä suojaavien salassapitoperusteiden tarkoituksena on nimenomaisesti varmistaa, että julkisyhteisö ei julkisuusperiaatteen vuoksi joudu olennaisesti huonompaan asemaan kuin yksityiset oikeussubjektit, kun julkisyhteisö toimii yksityistä vastaavassa asemassa, kuten sopimusosapuolen yksityisoikeudellisessa sopimuksessa.

Kaupunginhallitus päätti 18.11.2019 § 362 luovuttaa tietopyynnön perusteella kyseisen asian kaupunginhallituksen käsittelyjen pöytäkirjaotteen ajalla 19.12.2014 - 27.3.2017, joka on tämän hetkisen arvion perusteella osittain julkinen sekä niiltä osin liikesalaisuutena salassa pidettävä kuin pöytäkirjasta ilmenee välimiesmenettelyn ja välimiestuomion yksityiskohtaisia tietoja, joita kaupunki ei ole aiemmin julkaissut, kuten korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen KHO:2019:83 oikeusohjeista käy ilmi. Salassa pidettävät tiedot peitettiin/poistettiin JulkL 24 §:n 1 momentin 17-kohdan nojalla.

Kaupunginhallitus totesi edelleen, että käsittelypöytäkirjojen liitteinä olleet sellaiset asiakirjat, jotka ovat välimiesmenettelyyn toimitettuja kirjelmiä tai kaupungin asianajajan laatimia päämiehelle osoitettuja oikeudellista neuvontaa, ovat salassa pidettäviä. Muut liitteinä olevat asiakirjat ovat julkisia tai osittain julkisia, joista kaupungin, kaupunkikonserniin kuuluvan yhtiön tai vastapuolena olevan yhtiön liikesalaisuudet JulkL 24 §:n 1 momentin 17- tai 20-kohdan nojalla peitettiin/poistettiin. Salassapidosta tehtiin merkintä asiakirjoihin salassa pidettävien kohtien osalta.

Asiakirjat on yllä olevan mukaisesti toimitettu . Kaupunginhallituksen päätös 20.1.2020 § 19 oikaisuvaatimuksen hylkäämisestä ei siten ole kunta-, hallinto- eikä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain vastainen eikä muutoinkaan epätarkoituksenmukainen tai väitetyllä tavalla perusteeton.

Naantalin kaupungin puolesta esitetään kunnioittavasti, että valitus hylätään aiheettomana.

Tarvittaessa lisätietoja asiasta antaa kaupunginlakimies Turo Järvinen, sähköposti turo.jarvinen@naantali.fi.

Naantalin kaupunki

Jouni Mutanen
kaupunginjohtaja

Turo Järvinen
kaupunginlakimies

Liitteet:

läheteasiakirjat
hallinto-oikeuden pyytämät asiakirjat (erillisen luettelon mukaisesti)